

Lövånger kyrka, Västerbottens län.

Viktiga händelser för kyrkan, relaterade till källor.

1340-talet	Kapell uppfört som tillhörde Skellefteå församling. Kapellet var troligen uppfört av trä och möjligen placerat vid det s k ”Berget” vid kyrksjön (i närheten av komministergården?).	Lövånger sockens hist. Del 2.
1400-talets början.	Lövånger bildade egen församling (upptas i 1413 års jordebok som egen socken).	Lövånger sockens hist. Del 2.
1400-talets slut/ 1500-talets början.	Ny kyrka av gråsten, möjligen uppförd på ny plats? Kyrkan hade vid denna tid två valv, vapenhus av sten och troligen en sakristia av trä.	Lövånger sockens hist. Del 2.
1595	*Ytterligare en kyrkklocka (stora klockan) anskaffad från Lubeck, Tyskland, gjuten av Mattias Benning (lilla klockan har ett medeltida ursprung, men omgöts 1762 och 1803).	Inventarie-lista 1928. ATA.
1649–1651	*Kyrkan tillbyggdes i väster med en tredjedel (med ett nytt valv, det s k Vebomarksvalvet). Huvudentrén var fortsättningsvis genom vapenhuset i söder, men en mindre ingång gjordes troligen samtidigt i väster (omgjord 1760).	Beskow, Hans. 1952, s. 20, 110. Hedqvist, Johan. 1949, s. 263. Sockenstämmaprot 1758–1760.
1660	*Ny sakristia av sten, istället för den gamla av trä (enligt uppgift uppförd under kyrkoherde Petrus Steccenius tid).	Beskow, Hans. 1952, s. 20, 110. Hedqvist, Johan. 1949, s. 263
1798–1700	*Klockstapeln uppfördes (det svängda taket, hade tidigare även klockstapeln i Nysätra, från samma tid).	Kyrkoräken skaper. Forskningsarkivet, Umeå univ.
1706	*Valven kalkade av ”murmästare Anders Hansson, Röbäck.	Kyrkoräken skaper. Forskningsarkivet, Umeå univ.
1723–1730	*Läktare uppförd. *Nya bänkar.	ATA.

1730	<p>*Två valvbågar restaurerade av murmästare Johan Strauch, Vasa.</p> <p>*Pelare uppmurat mot det nordvästra hörnet.</p> <p>*Lagning av det sydöstra kyrkohörnet.</p>	Kyrkoräken skaper. Forskningsarkivet, Umeå univ.
1752	<p>*Kyrkan putsad utvändigt, endast på norra sidan av Erik Eriksson, Västerhiske/ Ytterhiske, Umeå.</p> <p>*Kyrkans valv och väggar vitlimmade av Eriksson.</p> <p>*Snickeriarbeten i kyrkan. Oklart vad (Olof Andersson, Noret och hans son Per Olofsson).</p> <p>*Målning av altare, bänkar och läktare av fyrverkaren Johan Ollongren.</p>	Kyrkoräken skaper. Sockenstämmo-protokoll Forskningsarkivet, Umeå univ. Övriga handlingar. Lövånger. P:1. HLA.
1756	<p>*Fönster upptaget på norra sidan, något som tidigare saknades där fönster (byggmästare Daniel Hagman, Stockholm, senare Sundsvall).</p> <p>*Predikstol inköpt från Munktorps församling i Västmanland (från 1624. Den snidades troligen av samma mästare som gjort predikstolen i Torsångs kyrka i Dalarna).</p>	Kyrkoräken skaper. Forskningsarkivet, Umeå univ. Hedqvist, Johan.1949, s. 291f.
1760–1765	<p>Restaurering av murgesällen Anders Wahlberg, Stockholm (på uppdrag av byggmästare Daniel Hagman, Sundsvall som några år tidigare hade restaurerat Bygdeå kyrka. Likheterna mellan dessa kyrkor är således ingen slump. Wahlberg blev senare bosatt på kyrkbordet, Skellefteå och sedan i Piteå).</p> <p>1760 (Anders Wahlberg).</p> <p>*Den befintliga västra ingången utvidgades och omgjordes till Portal med rundfönster över.</p> <p>*Bogårdsmur i väster av sten, stockar och sågbräder (bogårdsmuren uppfördes således med tak).</p> <p>*Västra gaveln rappades med röd tegelfärg.</p> <p>*Fönsterupptagningar och fönsterförstoringar (möjligen igenmurades vapenhusets ingång i söder, vid detta tillfälle, och omgjordes till fönster. Detta kan också ha skett 1843, då bänkar insattes i vapenhuset).</p> <p>*Ny puts med tegelkross, vilket gav kyrkan en röd färg. Vita listverk. Rundlar på gavelröstena.</p> <p>*Dubbla portar av trä till den förnyade västportalen, snidade av Olof Andersson, Noret. Portarna målade i färgerna indigo och cinnober (blåviolett och scharlakans rött), av Lars Andersson, Vebomark.</p> <p>1762 (Anders Wahlberg).</p>	Kyrkoräken skaper. Sockenstämmo-protokoll, Forskningsarkivet, Umeå universitet. Övriga handlingar. Lövånger. P:1. HLA.

	<p>*Uppmurande av det sydvästra sönderskridna hörnet. *Östra gaveln rappad med röd puts.</p> <p>1764 (Anders Wahlberg). *Södra fasaden och vapenhuset rappad med röd puts. Runda plafonder som utsmyckning.</p> <p>1765 (Anders Wahlberg). *Norra fasaden (och sakristian) rappad med röd puts. *Utvidgning av sakristians norra fönster. Uppsättande av rund plafond på sakristian. *Arbeten på bogårdsmuren avslutade.</p>	
1762	*Lilla (medeltida) klockan omgjuten och ökades i vikt.	ATA.
1773	<p>*Nummertavla snidad av Nils Jönsson, Bissjön. *Ram till Kungl. Maj:ts tal, av sockensnickare Nils Jacobsson, Svarttjärn.</p>	Kyrkoräknings- Forsknings- arkivet, Umeå univ.
(1775)	*Besiktning av murgesällen Anders Wahlberg (sprickor uppmärksammades).	Kyrkoräknings- skaper. Socken- stämmo- protokoll, Forsknings- arkivet, Umeå univ.
1788	*Nummertavlorna restaurerade och målade av Per Persson, Vebomark. Nytt snideri på en av nummertavlorna av Nils Ersson, Blacke. Siffror till nummertavlorna av bleckslagare Schomacher, Bygdeå.	Kyrkoräknings- skaper. Forsknings- arkivet, Umeå univ.
1792	<p>Fönsterförstoringar av Anders Olsson, Kråkånger och Nils Ersson, Bodan). *Utvidgande av det sydöstra fönstret. *Utvidgande av fönster på sakristian (på östra sidan?). *Inköp av orgel från Umeå landsförsamling (bygd av Peter Hansson, Gävle 1644). Orgelverket kröntes av några bildhuggeriarbeten: i mitten David med sin harpa och på sidorna två änglar med basuner (en av änglarna bevarad och förvarad på Skellefteå museum).</p>	Kyrkoräknings- skaper. Forsknings- arkivet, Umeå univ. Inventarie- förteckning 1831. ATA.

(1793)	*Besiktning av bondebyggmästare Olof Samuelsson, Flarken. Samuelsson konstaterade att västra gavelväggen skiljt sig från valvet och långväggarna med tre tum. Flera stora sprickor fanns i det västra valvet. Byggmästare Jacob Rijf tillkallades. Hans utsaga var liktydig med Samuelssons. Rijf ville uppföra en ny kyrka på ett nytt ställe, istället för den gamla sumpiga platsen.	Kyrkoräken skaper Sockenstämmaprotokoll, Forskningsarkivet, Umeå univ.
1800	*Ram till Kungl. Maj:ts tal av Per Persson, Vebomark.	Kyrkoräken skaper. Forskningsarkivet, Umeå univ.
(1800)	*Besiktning av byggmästare Per Hagmansson, Sundsvall. Han ansåg att det kunde bli farligt att vistas i kyrkan om inte en snar restaurering skedde.	Sockenstämmaprotokoll, Forskningsarkivet, Umeå univ.
1803	*Lilla klocka (av medeltida ursprung, men ökades i vikt och omgöts 1762) omgjuten i Stockholm.	Inventarierlista 1928. ATA.
1804	*Mindre restaurering av ”murmästaren” Simon Asplund, Skellefteå. Rivning av delar av det sydvästra hörnet, uppmurande på nytt samt förstärkningar med järnband. *Igenkilande av sprickor i muren. *Kyrkan rappades där det behövdes, främst på kyrkans västra och södra sidor. *Vitkalkande av kyrkans inre *Nytt spåntak på södra sidan.	Kyrkoräken skaper. Sockenstämmaprotokoll, Forskningsarkivet, Umeå univ.
1824	*Sakristian restaurerad av okänd byggmästare.	Kyrkoräken skaper. Forskningsarkivet, Umeå univ.
1828	Lagmannen Adam Magnus Kjellerstedt bestämde att kyrkan inte skulle rivs, utan istället restaureras med största möjliga hushållan. *Kyrkogården utvidgad (åt väster?). Uppgift från besiktning av J. A. Linder 1828.	Sockenstämmaprotokoll, Forskningsarkivet, Umeå univ. Linder, J. A. Minnen 1823–1827 (Vbm-arkiv).

Ca 1830	Kyrkan avbildad i Ekdahls samlingar. Bilden visar att sakristian hade två mindre fönster på dess västra sida samt en ingångsdörr på norra sidan ut mot kyrkogården (dörren upptogs sannolikt 1824). Klockstapeln hade stående panel på sockeln och liggande panel i övrigt. Ljudöppningarna var rundbågade. En steglucka av trä fanns i nordväst och kyrkogården omgavs med en bogårdsmur av sten.	Beskow, Hans. 1952, s. 111.
(1831)	<p>*Inventarieförteckning upprättad. Här nämns att kyrkans yttre var tegelröd, vapenhuset saknade valv och att sakristian mätte 13,5 x 5 ½ alnar invändigt och hade stenvall.</p> <p>Altarringen var femsidig ("avskuren åttakant", mätte 11 alnar i omkrets) och marmorerad. På ömse sidor, mot väggen stod två blåmålade pyramider, vilka tidigare stått på bänkskranket, på ömse sidor om mittgången. Tre målade porträtt fanns på predikstolen föreställande Frälsaren med kalk i handen, Martin Luther och Philip Melanchton. Bänkarna saknade alla dörrar, utom åtta av dem. I koret fanns tre korbänkar t h om koret och fyra t v om koret. Läktaren var i väster, vilken vilade på 16 stycken "pelare". Samt marmorerad. Klockstapeln brädfodrad och rödmålad. Ett timrat rödfärgat likhus fanns på kyrkogården. Vid kyrkogårdens sydöstra hörn fanns en timrad gravkammare efter familjen Gyllengahm. Två värjor fanns framme i koret. Den ena av dem tillsammans med en ringkrage (bröstharnesk?) var efter kapten Hoffenstjärna.</p> <p>De gamla träskulpturerna förvarades längst bak i kyrkan (utom krucifixet som var uppsatt ovan altaret). De som omnämndes var S:t Anna och S:t Göran på häst med draken samt ytterliggare sex skulpturer. Alla var dels helt förgyllda och dels målade och förgyllda. År 1825 omnämndes speciellt en helgonfigur, som stått i skogen i Vebomark, den s k Vebomarksguden (von Schubert, Wilhelm. 1825). Samma skulptur stod i närheten av predikstolen och omtalades i inventarieförteckningen 1832, ha varit upphängd i ett träd ¾ mil från kyrkan (vid östra delen av Hötjärn vid landsvägen till kyrkan?).</p>	ATA.
1842–1843	<p>Restaurering.</p> <p>*Kyrkan blev kalkstruken (möjligen även omputsad), utvändigt och blev vitfärgad, istället för röd.</p> <p>*Upptagande av fönster på kyrkans norra sida (d v s det andra stora fönstret på denna sida).</p> <p>*Höjning av golvet.</p> <p>*Läktare uppförd, troligen på södra sidan.</p> <p>*Predikstolens nederdel borttagen och ersatt med en ny.</p> <p>*Predikstolen ommålad i vit färg.</p> <p>*Bänkar insatta i vapenhuset.</p> <p>*Underhållsreparation.</p>	Kyrkoräken skaper. Sockenstämmaprotokoll, Forskningsarkivet, Umeå univ. Övriga handlingar. Lövvånger. P:1. HLA.

1854	*Ett silvermynt funnet i samband med gravöppning på kyrkogården (av kyrkovaktaren Widman). Myntet var dock relativt modernt och inlöstes inte av staten (utgivet av ärkehertig Albert och Elisabeth som samregerade i Österrikiska Nederländerna).	ATA.
1865	*Orgeln från 1644, inköpt 1792, såld. *Inköp av ny orgel av orgelbyggaren Åkerman.	Kyrkoräken skaper. Forskningsarkivet, Umeå univ.
1873–1874	*Åttakantigt gravkapell av timmer uppfördes av sockenbyggmästaren Pehr Larsson.	ATA.
Ca 1884	*Helgonfigurer överlämnade till Skellefteå fornminnesförening (Skellefteå museum). Sammanlagt åtta bilder, vilka ihopsamlades av häradshövding Ekwall i kyrkstaden.. Några bilder tycks ha förstörts i början av 1880-talet, brändes som ved i kyrkstaden. På likbodens vind hade några bilder förvarats, vilka uppgavs ha tjänat som målfigurer för gevärsskytte. Detta föranledde Ekwalls insats (Ernst Westerlund 1933. Sankt Göran och draken, skulle ha förvarats på vinden till kyrkan tillhörande bod, enligt uppgift från kyrkoherde Carl Edström, 1925).	ATA.
1887	*Rökelsekar av mässing inlämnat till Västerbottens museum i Umeå.	ATA.
1889	*Spåntaket skadat vid eldsvåda. Nytt tak av järnplåt (svartplåt).	ATA.
1800-talets slut.	*Ny ytterpanel på klockstapeln.	ATA.
(1900)	Planerad utbyggnad till korskyrka. Förslag av arkitekt Viktor Åström. Ej godkänt av Överintendentsämbetet, ej utfört.	ATA.
1909	Restaurering efter förslag av arkitekt Fredrik Falkenberg, Stockholm (restaureringen kritiserades av E. Westerlund 1925). *Tunnvalv slaget över det gamla vapenhuset i söder ("lillkyrkan"). Valvet fick samma form som det förutvarande trävalvet. Ett befintligt fönster på östra sidan (framgår ej av uppmättningsritning) omgjord till reservutgång med dubbla dörrar. *Breddning åt väster och påbyggande av sakristian. Ett kryssvälvat rum skapades ovan sakristian, där en läktare byggdes. Det befintliga norra fönstret omgjort till ingång och ett vindfång skapades (putsad trävägg mot sakristian). I tillbyggnaden i väster (av tegel) skapades en trapphall, ingångsdörr samt värmekammare och eldningsrum med betongvalv. Mellan värmekammaren och kyrksalen gjordes öppningar med galler för	ATA.

	<p>varmluften.</p> <p>*Golv av kalksten i koret och i gångarna. Nytt trägolv under bänkarna. Gravhällar utlagda i koret, men det är osäkert om placeringen är den riktiga. Enligt 1831 års inventarieförteckning var tre av dem lagda i koret, men Per Anderssons gravsten låg strax utanför koret i gången. Ett 150-tal lik bortskaffades från marken under golvet vid restaureringen (tidningsuppgift 1925).</p> <p>*Väggar och valv lagade och vattnivna (Falkenberg skrev att större jämnhet av väggarna än förut inte skulle eftersträvas, men samtidigt att ”De ojämnheter som alltid förefinnas i gamla murar gifva sig mer tillkänna om murytan delvis göres alldeles jämn”). Alla väggar och valv ströks med kalkfärg i en något bruten vit ton. Äldre måleri framkom i valven, men församlingen tycks ha försummat att kontakta RAÄ (se 1934–1937).</p> <p>*Allt invändigt trä målat i oljefärg.</p> <p>*Flyttning av predikstolen till södra sidan. Predikstolstrappan omgjord, men i överensstämmelse med den gamla med befintliga delar. ”Partiet med målningarna (trol. Porträtten) bör i det närmaste bibehållas oförändrade”.</p> <p>*Rivande av orgelläktaren på södra sidan samt trappan till densamma (från 1842–1843).</p> <p>*Västra läktaren delvis nygjord, förminskades något och utformades något lägre. Läktarkolonner och troligen läktarbarriären återanvändes. Golvet på läktaren gjordes trappstegsformad. Nya bänkar sattes upp på läktaren. Orgeln placerades sedan på denna läktare.</p> <p>*Nya läktartrappor i väster</p> <p>*Vindfång och vindfångssörrar i väster</p> <p>*Restaurering av bänkarna som gjordes bekvämare. Nya bänkar planerades av Falkenberg (ej utfört). De gamla bänkarna planerades att borttas, ”...men dörrarna till desamma användas till panel längs väggarna”?? (troligen ej utfört).</p> <p>*Nytt trägolv till altarringen, lades 20 cm högre än korgolvet. En plattform framför altaret skapades likaledes, men altarpallen behölls.</p> <p>*Altarringen kortades mot väggarna, så att ett avstånd av en meter skapades mot väggen. Kandelabrar av smidesjärn uppsattes på vardera ende.</p> <p>*Altarbordet behölls.</p> <p>*Det på altarbordet stående korset utbyttes mot ett nytt med bibehållande av den gamla Kristusbilden. Till det nya korset inkorporerades en altaruppsats ritad av Falkenberg (snidad av snickarmästare Jespersson).</p> <p>*Korfönster ritat av Falkenberg.</p> <p>*Kandelabrar och antependium ritat av Falkenberg.</p> <p>*Nytt värmesystem.</p>	
1920	*Elektrisk belysning. Elektrifiering av ljuskronorna.	ATA.

1922	*Nya ljuslampetter i kyrkorummets västra del samt uppe på läktaren.	ATA.
1926	*Restaurering av mässhake av svart silkessammet, bl a inmonterades nytt gråbeigefärgat linnefoder (restaurerat av Libraria).	ATA.
1934–1937	Restaurering av arkitekt Birger Dahlberg, Skellefteå. *Utvändig revetering (puts) och kalkfärgning. Ommålning av hela exteriören i vitt. Den gamla putsen avlägsnades då det visade sig under arbetets gång att den satt för löst (detta var ej planerat från början. Något beslut från RAÄ tycks inte ha inhämtats). *Dräneringsdike grävt på norra sidan, 1,2 meter djupt. Detta skulle antingen fyllas med grovt grus och granris och därefter återfyllas eller förses med dräneringsrör av oglacerat tegel samt grus. *Stentrappa till huvudingången. <u>Invändigt.</u> *Nytt glasfönster i det gamla vapenhuset (antikglas i blyspröjsomfattning). *Nytt glasfönster med blyspröjs insatt i södra korfönstret. *Nytt bottenbjälklag. Det gamla träbjälklaget revs. Markytan avplanad och uppfylld med grus och sand som packades väl. På uppfyllnaden göts 10 cm betongplatta med korsarmering. På detta ströks asfaltmastix. Asfaltisoleringen ströks även mot angränsande murytor. På betongplattan lades sparrar. Mellan åsarna lades kalkgrus. Ovanpå detta lades trägolvet. Antingen skulle de gamla golvplanken användas, efter det att de hyvlats eller så skulle nytt trägolv inläggas i kyrkan, sakristian och gamla vapenhuset. Runt väggarna lades profilerade golvsocklar. I vapenhuset lades hyvlade kalkstenshällar. Kalkstenen lades på cementbruk på underliggande grovsats. *Ny läktarbarriär på korläktaren, som bättre anslöt till orgelläktaren. Golvet på korläktaren hyvlat. *I koret på vardera sida altaret skulle en bänk anbringas, i stil med övriga bänkar. *Invändig vattrivning och kalkfärgning av väggarna (Hälsingborgs dubbelstampad kalk). År 1935 gjordes en undersökning, om äldre kalkmåleri fanns under senare putslager. Väggar och valvanfang undersöktes på ett flertal ställen, utan spår av äldre måleri (undersökningen tycks dock ha varit koncentrerad till norra väggen)...”På vissa väggpartier hade dock den äldre putsen tydligt vid en föregående restaurering tämligen fullständigt bortknackats och ersatts med ett nytt ganska tjockt putslager. Enligt uppgifter av äldre personer i församlingen lära vid detta arbete spår av kalkmålningar ha påträffats åtminstone å norra långväggen”. Det hela är	ATA.

förvånande, då kyrkoherden 1933 själv hade upptäckt på södra väggen ”vacker ornamentering över portalen till gamla vapenhuset”, i samband med tillsyn av elledning. Kyrkoherden ansåg att detta var en upptäckt, som anger att ”oljemålningar ingalunda saknas inom kyrkans murar”. En tidningsuppgift, författad av Ernst Westerlund från 1925 berättar, på ”–åtminstone de två äldre– valven varit försedda med målningar i någon blå, möjligen roströd färg”. Då man vid sista restaureringen (1909) skrapade av kalkputs, framträdde de tämligen välbevarade bilderna. De som utförde arbetet uppgav att ”färgen satt väl fast”, varför artikelförfattaren ansåg att ”man kan hava hopp om att målningarna i en framtid kunna räddas”. Något nedknackande av den befintliga putsen tycks inte ha skett vid denna tid.

*Bänkarna i det gamla vapenhuset (lillkyrkan), flyttade till sidoväggarna.

*Nytt trägolv innanför altarringen.

*Nytt trägolv på läktarna.

*Ny plyschklädsel på altarringen.

*Ny värmeanläggning med varmvattenssystem, istället för det äldre varmluftssystemet. Radiatorer tillkom.

*Omdragning av elledningar.

*Fönsteröppningen vid sidan av koret försågs med antikglas och blyspröjsar.

*Ljuskandelabrar, från ca 1909, av järn på ömse sidor av korfönstret borttogs.

*Ny dopfont av Ignaberga sten, ritad av David Wretling, Umeå. Huggen av Artur Sandin. Relieferna troligen skulpterade av Wretling. Nytt dopfat.

*Antependium och två nya mässkrudar anskaffade.

*Vävda mattor i gång, sakristia och vapenhus.

Ommålning av fastinredning. Enligt brev från RAÄ, skulle ev äldre framtagna färglager på bänkar, läktarbarriär och orgelfasad o dy, skulle övervägas om färgerna kunde framtagas eller ligga till grund för ommålningen. Om inte detta kunde ske skulle kulörerna anpassas efter predikstolen.

*Ommålning av läktarbröstning och orgelfasad.

*Ommålning av bänkarna i kyrkan i en grågrön färgton med marmorerade gavlar.

*Ommålning av altarringen i grågrön färgton med marmorerade speglar i tegelbrunt.

*Korbänkarna målade i tegelbrunt.

*Restaurering av predikstol. Den befintliga färgen var vit. Det undre färglagret var illa medfaret och till stora delar borta. Med ledning av de färgrester som fanns kvar ommålades predikstolen helt av Otto Wretling. Pelarna målades ljusgula med i blått skiftande marmoreringar. Figurerna på predikstolen målades i guld mot varmt tegelrött, med förgyllda arkader mot grön botten. Listerna målades blå med förgyllda maskaroner och

	<p>fältfigurer i gråbeige. Ljudhimmelns figurer målades gråbeige med försilvrade änglar på krönande uppsatser. Listerna förgylldes. Undertaket målades ljusblått. Trappan till predikstolen målades i mörkbrunt med speglar i brun och grön marmorering. Ramarna förgylldes. Predikstolens språkband är målade i guld, vilka ursprungligen var svarta (vilka hade kunnat konserverats fram i denna färg), men p g a missförstånd blev guldfärgade.</p> <p>*Krucifixet målades i samma färgton som tidigare (Kristusfiguren målades i vitt och guld, borttaget 1986).</p> <p>*Järnlänkarna till de stora ljuskronorna målades svarta och träkulorna till de samma målades gula.</p> <p>*Restaurering av mässhake i svart silkesammet. Banden lagade och putsade. Det gråbruna fodret sparades som mellanlägg och ett nytt foder av svart chantung tillkom.</p> <p>*Nytt spåntak på klockstapeln.</p> <p>*Delar av klockstapelns brädfodring utbytt mot ny.</p> <p>*Utvändig ommålning av klockstapeln.</p> <p>*Utvändig ommålning av gravkapellet.</p> <p>*Delvis nya gångar på kyrkogården.</p>	
(1940–1942)	<p>*Ett flertal kyrkstugor revs eller flyttades p g a brandrisk. De flesta av kyrkstallarna revs. Ett flertal kyrkstugor upprustades av vapenvägrande pingstvännen.</p>	ATA.
1944	<p>Utvidgning av nya kyrkogården, åt väster, efter förslag av länsarkitekt Karl Sörensen.</p> <p>*Nytt orgelverk från Grönlunds orgelfabrik (utbytt 1967).</p>	ATA.
1950	<p>*Elektrisk klockringning till stapeln.</p> <p>*Befintliga luftledningar på kyrkogården skulle utbytas mot jordkabel.</p> <p>*Planerat fullföljande av tidigare planerad restaurering av predikstolen (rekonstruktion av underredet samt konservering av densamma. Predikstolen sista gången konserverad/målad 1937).</p>	ATA.
1954–1955	<p>*Inredande av brudkammare samt toalett i anslutning till vapenhuset i kyrkan. Därmed borttogs ena trappuppgången till läktaren (Bengt Lidström, VAB). Trappan skulle märkas och emballeras, så att den vid behov kunde återinsättas (oklart om så skedde).</p> <p>*Vatten och avlopp indraget till sakristian.</p> <p>*Skåp för mässkrudar och linne i sakristian.</p> <p>*Rengöring av väggarna med franskröd.</p> <p>*Restaurering av gravkapellets interiör (arkitekt P. Stampe, Skellefteå). Ny innerpanel, nytt innertak av träfiberplatta. Nya socklar, foder och lister. Vinylmatta lades på golvet. Nytt bibelställ samt kors utfördes.</p> <p>*Kylaggregat i gravkapellets källare.</p>	ATA.

	<p>*Södra fönstret igensattes i gravkapellet, men skulle behållas som blindfönster på exteriören. Den utvändiga lockpanelen skulle i möjligaste mån lämnas orörd, då den angavs vara utformad i nära anslutning till klockstapeln.</p> <p>*Takomläggning på klockstapeln med nytt kyrkspån från Grythyttan.</p>	
(1959)	*Kyrkstadshuset upprustade. Alla gamla ägare överlät dem till stiftelsen Lövånger kyrkstad (restaureringen avslutades först 1965).	ATA.
(1961)	*Taket i behov av grundlig översyn. Kyrkspån eller kopparplåt övervägdes Byggnadsstyrelsen och RAÄ kunde godkänna en omtäckning med spån. Ej utfört. Ingen åtgärd.	ATA.
1962	*Restaurering av delar av bogårdsmuren, troligen endast konserverande och bevarande åtgärder. Från början planerades helomläggning av den östra muren, men då man rivit ca 2,5 meter av densamma (från bogårdens sydöstra hörn räknat), var kalkbruket så fast att endast sprängning kunde vara aktuellt. Vid besök konstaterades att muren sannolikt var medeltida och fortsatt rivning avbröts. Bogårdsmuren planerades att täckas med grästorv, men detta godkändes ej.	ATA.
1964	<p>*Restaurering av sakristian (VAB).</p> <p>*Skåp för skrudar och ljusstakar installerat.</p> <p>*Upphängningsanordning för håvar.</p> <p>*Rostfri bänk för diskning av nattvardskärl.</p> <p>*Väggskåp för inbyggnad av förstärkaranläggning mm.</p> <p>Garderobskåp för kyrkpersonal.</p> <p>*Brand och inbrottssäkert fack för kyrksilver</p> <p>*Nytt altare.</p> <p>*Ny lucka till källare för nattvardsvin.</p> <p>*Nya möbler och armaturer.</p>	ATA.
1964–1965	*Läktarbarriären tillbaka flyttad och förändrad med rakt bjälklag, efter förslag av arkitekt Jörgen Fåk.	ATA.
1965	*Rengöring av väggarna i kyrkorummet med en typ av knådgummi, s k Absorén p g a grå dammfläckar på putsen.	ATA.
1967	*Ny läktarorgel från Grönlunds orgelfabrik (ritad av arkitekt Jörgen Fåk i samarbete med J. Gustaf Grönlund, 1963). Den befintliga orgeln skulle nedmonteras och förvaras så att den inte tog skada (dessutom införas i kyrkans inventarieförteckning).	

1969	<p>Mindre restaurering, efter förslag av Bo Tjernström, Skellefteå.</p> <p>*Bänkarna förseddes med psalmbokhyllor och krokar. Ommålning av bänkarna i en ljusare färgskala. Befintligt färgskikt var från 1937 var mörk och dyster. Äldre färgskikt tycks ha borttagits.</p> <p>*Ommålning av altarringen.</p> <p>*Slipning av golv, vilket plastbehandlades..</p> <p>*Trappan till orgelläktaren förändrad. Utformad som en tät trätrappa med beläggning av korklinolium. Under läktaren erhöles ett mindre förråd. Ett trappräcke anbringades mot läktarplanet</p> <p>*Ett skyddsräcke av trä med svarvade pinnar uppsattes på läktaren mot fönsterna. Golvet på läktaren klätt med sisalmatta. Läktaren möblerad med lösa stolar. Kapphylla och förvaringsskåp uppsatta.</p> <p>*Enkel pendelarmatur uppsatt på läktaren. Eventuellt skulle en befintlig ljuskrona upphängas bakom orgeln</p> <p>*Heltäckningsmattor skulle läggas inom altarringen samt uppe på orgelläkaren.</p>	ATA.
1976	<p>*Renovering av befintlig toalett samt installerande av ny handikappanpassad toalett i pannrummet i anslutning till sakristian. Renovering av toalett i sakristian. Dörröppningen i muren skulle emellertid breddas något. Ny ytterdörr till toaletterna gjordes.</p> <p>*Ny mindre utrymmeskrävande värmepanna.</p>	ATA.
1978	<p>*Nya kyrkogården utvidgad ytterliggare åt väster (tidigare utvidgad 1944).</p>	Stenlund, Tage. Lövångers kyrka 500 år.Lövånger 1999.
1981	<p>*Kororgel anskaffad från Modulorgel AB. Orgelfasaden utformad i likhet med den befintliga läktarorgelns ryggpositiv som förlaga. Enligt RAÄ:s anvisning skulle den inte placeras på läktarbarriären, utan bakom densamma, för att inte verka alltför dominerande i koret.</p> <p>*Tilläggsisolering med mineralullsmattor på valven. Isoleringsmattorna lades direkt på befintligt sågspån (ingen utstädning eller inläggning av plastfolie hade skett).</p>	ATA.
1982	<p>*Del av plåttaket på västra travéns södra sidan hade blåst ned. Nytt rote lades på denna längdsida samt underlagspapp och ny plåt lades (förzinkad, ytbehandlad med plastsol). Plåten skiljde sig från den befintliga stenkoltjärade svartplåten (något tips från RAÄ, kunde inte ges om att behandla den nya plåten, för att få en struktur liknande den gamla). Tydliga skarvar upptäcktes i taklaget mellan den äldsta delen och 1649 års tillbyggnad.</p>	ATA.

	<p>*Plåttaket på västra travéns norra sida (halva takfallets längd), restaurerat. Rostfläckar borstade och mönjade. Plåten återlagd och behandlad med stenkolsmjera.</p> <p>*Isoleringsmattor uppsatta på valven.</p> <p>*Ett äldre timglas planerades att restaureras.</p>	
1984	<p>*Återförande av helgonbilder från Skellefteå museum till kyrkan (Madonna av valnötsträ från 1300-talet, Anna själv tredje, Maria Magdalena samt heliga Birgitta, alla från 1500-talets början). Helgonbilderna konserverades 1983 vid Jämtlands länsmuseum av Johan Rothlind (p g a att färgrester flagade). Lämpliga gardiner skulle uppsättas vid det södra fönstret för att dämpa solljuset. Vid förrättningar skulle maximalt 18 grader hållas i kyrkan och i övriga lägsta möjliga temperatur. Skulpturerna skulle dessutom stöldskyddas. Övriga skulpturer, i Skellefteå museum från olika tider ansågs olämpliga att sätta upp i kyrkorummet (två evangelistfigurer, troligen tillhört den tidigare predikstolen, hornblåsande ängel (troligen från orgelfasad från 1644, tillhört Umeå landsförsamling) samt kvinnligt ”helgon eller ängel”).</p>	ATA.
1986	<p>*Restaurering av plåttaket på långhuset (norra och södra takfallen, av svartplåt från 1889). Taken rengjordes från äldre beläggningar (stenkolsmjera) och ommålades.</p> <p>*Konservering av Kristusbild till altarkrucifixet (konservator J. Rothlind, Jämtlands länsmuseum). Det senare tillkomna färglagret i vitt samt förgyllning avlägsnades. År 1936 hade Kristusfiguren ommålats i samma färg. En planerad omplacering av Kristusfiguren till triumfbågen godkändes ej av RAÄ.</p>	ATA.
1988	<p>*Utbyggt kor, för ökad plats för kören. Åtgärden skulle göras reversibel och det utökade korgolvet göras av trä. Därmed borttogs två bänkrader på vardera sida, längst fram.</p> <p>*Förvaringsskåp för körpallar, planerades efter långväggen under predikstolen, men utfördes ej p g a erinring från RAÄ..</p> <p>*Den provisoriska handikapprampen i mittgången upp mot koret flyttad till nytt läge.</p> <p>*Lösa stolar i bänkarnas färg, placerades i koret, till vänster.</p> <p>*Ett litet altare skulle placeras i det gamla vapenhuset eller den s k lillkyrkan.</p> <p>*Två greppringar på gravsten i korgolvet borttagna p g a snubbelrisk.</p>	ATA.
1989	<p>*Upprustning av elnätet i kyrkan.</p> <p>*Ny belysning i koret.</p>	ATA.

1990–1992	<p>*Fasadrestaurering (Martin Widmark, VAB).</p> <p>*Putslagning med kalkbruk och ommålning med kalkfärg, p g a trasig puts och sprickbildningar, speciellt upptill i fönstersmygar. På en del förankringsjärn hade putsen lossnat. På de ställen där putsen lagades, utfördes putsningen i tre skickt med grundning, utstockning och ytputs.</p> <p>*Ommålning av fönster utvändigt.</p> <p>*Ommålning av stuprör.</p> <p>*Ankarjärn, stuprör, fönsterbleck och övrig plåtbeslagning ommålades.</p> <p>*Komplettering av plåtbeslag.</p> <p>*Schaktning och återställande av markytor vid socklar.</p> <p>*Komplettering av fönster med ytterliggare en glasruta med aluminiumprofil planerade, men utfördes ej p g a erinring från RAÄ. Istället tätades fönsterna på ett traditionellt sätt.</p> <p>*Konservering av grön mässhake, från Libraria 1949. Konserverad av Libraria. Tvättning. Nytt mellanfoder.</p>	ATA.
(1993)	<p>*Nya expeditions- och ungdomslokaler intill EFS i centrum av samhället.</p>	ATA.
1994—1998	<p>*Restaurering av plåttaket på norra takfallet, p g a flagningar och rostangrepp. Det undre skiktet av stenkolstjära, och det senare målnings-skiktet från 1986, på takfallet avlägsnat. Plåten blästrades försiktigt, för att få bort rost och färgrester. Förbättring av plåtens infästning mot underlaget, utfört i ”erforderlig omfattning”. Plåten rostskyddsbehandlad med blymönja och målat med oljefärg. Övriga takfall åtgärdades ej.</p> <p>*Byte av vattenledningar och vattenradiatorerna, som uppgavs vara ca 60 år gamla. Håltagning och efterlagning utfördes för värmeinstallation. Befintlig elpanna borttagen. Ny elpanna. Ledningar dragna till bänkarna, som försågs med bänkvärmare, s k kopparkonvektorer (Inbyggda SPIROTUB av Re Therm fabrikat). Två nya konvektorer installerade i vapenhuset. Rumstermostat installerad. Liggande elradiatorer planerades i fönstersmygarna, för att minska kallraset från fönsterna.</p> <p>*Rengöring av väggar och valv. Putsskador och sprickor lagade med kalkbruk. Avfärgning med kalkfärg.</p> <p>(Korgolvets befintliga förlängning med undergolv och beläggning med linolium, planerades att rivs och förses med nytt undergolv, belagd med kalkstensplattor. Ej utfört).</p> <p>*Trägolvet i kyrksalen skulle slipas och lackas. RAÄ, förespråkade annan behandling.</p> <p>(*Rengöring och bättring av korffönstret samt predikstolens porträttmålningar (nedsmutsade och skadade), skulle ske av konservator. Ej utfört?)</p>	ATA.

1996	*Planerad renovering av bogårdsmuren.	ATA.
1998	*Restaurering av valvbågen, mellan östra och mellersta travén, där sprickor fanns. Arbetet utfördes av Husdoktor/Mats Holmström, Stockholm. *Beslut angående bergvärme *Beslut angående renovering av spåntak på klockstapeln. Ruttna spån skulle bytas ut.	ATA.
2001	*Nytt spåntak på begravningskapellet. De befintliga sågade brädspånen var till stor del ruttna.	ATA.
2003	*Nytt spån på klockstapelns nedre takfall.	